

Anadolu Türk Eğitim
Dergisi

Anadolu Türk Eğitim Dergisi
Anatolian Turkish Journal of Education
ISSN:2867-5314

Yıl/Year: 2024 Cilt/Volume: 6 Sayı/Issue: 1 (Nahçıvan Özel Sayısı) ss/pp. 11-21

Makale

Geliş Tarihi:

20/05/2024

Makale

Kabul Tarihi:

28/05/2024

Makale

Yayın Tarihi:

05/06/2024

Makale Türü:

Orijinal Araştırma

Makalesi

ALİ TƏHSİL MÜƏSSİSƏLƏRİNDƏ GEYİM TƏRZİNİN TƏLƏBƏLƏRİN TƏLİM-TƏRBIYƏSİNƏ TƏSİRİ *

SOLMAZ CABBAROVA

Dr. Nahçıvan Dövlət Universiteti, Pedaqoji Fakültə,

Azərbaycan/Nahçıvan, scabbarli@yahoo.com

ORCID No: 0000-0002-9975-1941

NİGAR BABAYEVA

Nahçıvan Dövlət Universiteti, Xarici Dillər

Fakültəsi, İngilis Dili Müəllimliyi, III kurs,

Tələbəsi, Azərbaycan/Nahçıvan,

hopeisabella65@gmail.com

XÜLASƏ

Bu araşdırma geyim tərzinin əhəmiyyətini, həyatın müxtəlif sahələrinə təsirini, tələbələrin geyim seçimləri ilə onların ali təhsil müəssisələrində akademik performansları və təhsil təcrübələri arasında çoxşaxəli əlaqənin olub-olmamasını araşdırır. Mövcud ədəbiyyatın və tədqiqatların hərtərəfli nəzərdən keçirilməsi yolu ilə bu məqalə geyim kodlarının tələbələrin özünə hörmət, özünə inam, sosial qarşılıqlı əlaqə və peşəkarlıq qavrayışına potensial təsirini araşdırır; ali təhsil sahəsində geyim kodlarının təlim mühitinin formalaşdırılmasında, öyrənmə mühitinin yaxşılaşdırılmasında, həm tələbələr, həm də müəllimlərarasında peşəkarlıq və aidiyyət hissinin təşviq edilməsində oynadığı mühüm rolunu araşdırır. Burada geyim qaydaları əlverişli tədris mühitinin saxlanmasına kömək edir və tələbələr akademik şəkildə geyindikdə, diqqəti yayındıran amilləri və pozuntuları minimuma endirərək, hər kəsin diqqətini öz üzərinə düşən vəzifəyə yönəltməyə imkan verir. Burada Azərbaycanın ali təhsil müəssisələrində və Nahçıvan Dövlət Universitetində tətbiq olunan geyim qaydaları müzakirə edilmiş, mövzu ilə bağlı təhsil eksperti və psixoloqun fikirləri əks olunub. Bundan əlavə, tələbələr arasında geyim tərzinin həqiqətən də tələbələrin akademik fəaliyyətinə və təhsil təcrübəsinə təsir edib-etmədiyini araşdırılıb və "Tələbələrin Geyim Seçimləri və Akademik Performans Araşdırması" adlı sorğunun sualları və bu suallara tələbələrin verdiyi cavablar araşdırılıb. Sorğunun sonunda tələbələrimizin hazırda tətbiq olunan geyim kodu ilə bağlı fikirləri yerləşir. Onların bu mövzuda fikirləri dinlənmiş, irad və təklifləri buraya əlavə edilmişdir.

Açar sözlər: Geyim, geyim tərz, moda, akademik performans, təhsil, ali təhsil, özünə hörmət, özünə inam, peşəkarlıq və sosial qarşılıqlı əlaqə.

THE EFFECT OF CLOTHING STYLE ON THE EDUCATION OF STUDENTS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

Abstract

This research examines the importance of clothing style, its impact on different areas of life, and whether there is a multifaceted relationship between students' clothing preferences and students' academic performance and educational experiences in higher education institutions. Through a comprehensive review of existing literature and research, this article examines the potential impact of dress codes on students' self-esteem, confidence, social interactions, and perceptions of professionalism; explores the important role dress codes in the field of higher education play in shaping the learning environment, enhancing the learning environment, and promoting professionalism and a sense of belonging among both students and faculty. Here, dress codes help maintain a conducive learning environment, and when students dress academically, they minimize distractions and disruptions, allowing everyone to focus on the task at hand: learning. Here, the dress code implemented in Azerbaijan's higher education institutions as well as Nahchivan State University was discussed and the opinions of an education expert and psychologist on the subject were reflected. In addition, it was investigated whether the style of clothing among students really affects students' academic performance and educational experience and the questions of the survey called "Student Clothing Choices and Academic Performance Research" and the answers given by the students to these questions. At the end of the survey, our students' thoughts on the currently implemented dress code are included. Their opinions on this subject were asked and their comments and suggestions has also been added here.

Keywords: Clothing, dress style, fashion, academic performance, education, higher education, self-esteem, confidence, professionalism and social interaction.

Atıf / Citation

Cabbarova, S və Babayeva, N. (2024). Ali Təhsil Müəssisələrində Geyim Tərzinin Tələbələrin Təlim-Tərbiyəsinə Təsiri, *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 6 (1), 11-21.

Cabbarova, S & Babayeva, N. (2024). The Effect of Clothing Style on the Education of Students in Higher Education Institutions, *Anatolian Turkish Journal of Education*, 6 (1), 11-21.

* Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Giriş

Dəbli geyinmək yalnız gözəl görünmək deyil; özünü ifadə etmənin və ünsiyyətin güclü formasıdır. Seçdiyimiz paltardan bəzədiyimiz aksesuarlara qədər dəb seçimlərimiz şəxsiyyətimiz, dəyərlərimiz və hətta arzularımız haqqında mesajlar verir. Üstəlik, dəbli geyim geyinmək özümüzmə münasibətimizə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilər, özünə inamı və özünə hörməti artırır. Şəxsi ifadədən başqa, geyim tərzini həyatımızın müxtəlif aspektlərində həlledici rol oynayır. Peşəkar şəraitdə, məsələn, uyğun geyinmək hörməti gücləndirir, etibarlılığı artırır və hətta karyera imkanlarına təsir göstərə bilər. Eynilə, sosial vəziyyətlərdə geyimimiz müəyyən bir qrupa mənsub olduğumuzu göstərə və ya fərdilik hissini ifadə edə bilər, əlaqələr qurmağa və münasibətləri gücləndirməyə kömək edə bilər.

Əslində, geyinmək üslubu sadəcə paltar geyinməkdən daha çox şeydir; bu, şəxsi ifadənin, sosial qarşılıqlı əlaqənin və mədəni əhəmiyyətin dinamik qarşılıqlı təsiri. Geyinmə tərzinin əhəmiyyətini qəbul etməklə və başa düşməklə biz təkcə zahiri görünüşümüzü yaxşılaşdırmaqla kifayətlənmirik, həm də unikalığımızı göstərir və insan ifadəsinin müxtəlif spektrini zənginləşdirir. Düzgün geyinməyin hər cəhətdən vacib olmasının səbəblərinə baxaq:

- i. *Şəxsi İfadə və Kimlik*: Geyindiyimiz paltar şəxsiyyətimizi, dəyərlərimizi və zövqlərimizi əks etdirən özünü ifadə formasıdır. Gündəlik geyimdən tutmuş rəsmi geyimə qədər hər bir seçim bizim kim olduğumuz və başqaları tərəfindən necə qəbul olunmaq istədiyimiz haqqında nəşə məlumat verir.
- ii. *Emosional Təsir*: Geyim emosional vəziyyətimizə dərin təsir edə bilər. Özümüzü rahat, inamlı və ya güclü hiss etdirən paltarlar geyinmək əhvalımıza və düşüncə tərzimizə müsbət təsir göstərə bilər. Əksinə, üstümü tam olmayan və ya uyğunsuz geyim narahatlıq və güvənsizliyə səbəb ola bilər.
- iii. *Sosial Qavrayış*: İnsanlar təbii olaraq xarici görünüşlərinə görə kəskin mühakimə yürütməyə meyillidirlər. İnsanlar çox vaxt şüurlu və ya şüursuz olaraq başqaları haqqında ilk təəssüratlarını geyimlərinə görə formalaşdırırlar. Buda təbiidir çünki, tanımadığımız insanı ilk gördüyümüzə onun aqında bildiyimiz ,gördüyümüz yeganə şey onun xarici görünüşüdür. Buna görə də, geyindiyimiz şeylər bizim sosial olaraq necə qəbul olduğumuza, qarşılıqlı əlaqələrə və münasibətlərə təsir göstərə bilər.
- iv. *Professional imic*: Peşəkar aləmdə geyim imicinin formalaşmasında və etibarlılıqda çox mühüm rol oynayır. İş yerinə uyğun geyinmək peşəkarlıq, bacarıq və ətraf mühitə və həmkarlarına hörməti ifadə edir. Bu, karyera imkanlarına da təsir edə bilər, çünki işgötürənlər müsahibələr və görüşlər zamanı namizədləri xarici görünüşlərinə görə qiymətləndirə bilərlər.
- v. *Mədəni və Sosial Normlar*: Geyim seçimləri mədəni və sosial normalarla dərinə bağlıdır. Fərqli mədəniyyətlərin və cəmiyyətlərin öz geyim standartları var, onlar təvazökarlıq, rəsmiyyət və üslub baxımından çox fərqli ola bilər. Bu normalara riayət etmək adət-ənənələrə hörmət və mədəni həssaslıq nümayiş etdirir.
- vi. *Güvən və Özünə Hörmət*: Özümüzü yaxşı hiss etdirən paltarlar geyinmək özünə inamı və özünə hörməti artırır. Geyimimizdə rahat və qəşəng hiss etdiyimiz zaman, istər təqdimat vermək, istər ictimai tədbirdə iştirak etmək, istərsə də sadəcə gündəlik həyatımızı davam etdirmək kimi müxtəlif vəziyyətlərdə özümüzü təmkinli və inamla aparmağımız çox daha asan olur.
- vii. *Qeyri-şifahi Ünsiyyət*: Geyim şifahi olmayan ünsiyyətin güclü formasıdır. O, status, səlahiyyət, yaradıcılıq və hətta əhval-ruhiyyə haqqında mesajlar verə bilər. Geyimimizi diqqətlə seçərək, bir söz demədən strateji olaraq niyyətlərimizi və dəyərlərimizi çatdırmaqla bilərik. Düzgün paltar geyinmək təkcə estetik məqsədlər üçün deyil, həm də emosiyalarımıza, sosial əlaqələrimizə və peşəkar fəaliyyətlərimizə dərin təsiri baxımından vacibdir. Geyimin həyatın bütün aspektlərində əhəmiyyətini dərk etməklə, biz özümüzü orijinal şəkildə ifadə etmək, sosial vəziyyətlərdə effektiv naviqasiya etmək və dünyaya özümüzü ən yaxşı şəkildə təqdim etmək üçün onun dəyişdirici gücündən istifadə edə bilərik.

Hal-hazırda Naxçıvan Dövlət Universitetində də Azərbaycanın digər bir çox universitetlərində olduğu kimi konkret forma qaydası tətbiq olunmur. Yalnız xüsusi təyinatlı universitetlərdə (Milli Aviasiya Akademiyası, Dövlət Dəniz Akademiyası, Gömrük Akademiyası) uniformalar tətbiq olunur. Orta məktəblərdə olduğu kimi, ali məktəblərdə ümumi geyimin tələb olunması bir az absurd səslənir.

Psixoloq Fərqanə Mehmanqızının dediyi kimi: “Çünki ali təhsil alan tələbələr yetərincə dünyagörüşlü, davranışlarının fərqiəndə olan fərdlərdir. O yaşda hər hansı bir dar çərçivə ilə yanaşmaq onlarda qıcıq və aqressiya yarada bilər. Hər kəs öz məsuliyyətini özü daşmalıdır. Belə nüanslar, müdaxilələr gec-tez fərdə kəskin ruh düşümü, qıcıq yarada bilər. Onların təhsildən uzaqlaşmağa aparıb çıxara bilər. Geyim hər zaman sərbəst olmalı, tələbə özünü olduğu yerdə komfortlu hiss etməlidir”(Fərqanə Mehmanqızı. 1) Buna baxmayaraq, tələbələr də çalışmalıdır ki, ətrafdakı insanlara, mühitə, tələbələrə pis təsir edə biləcək formada universitetə gəlməsinlər.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov bildirib ki, “Tələbələr çox çılpaq formada geyinib, dərstdə oturmasınlar. Əks halda uzun, qısa, şortklə, saqqallı, saçı uzun, ya da qısa universitetə gəlməsi hər kəsin şəxsi işidir.Dərsə normadan kənar geyinib gələn tələbənin fikri dərstdən yayındığı üçün digərlərinin də fikirlərinin yayılmasına zəmin yaratmış olur. Belə halda, universitet artıq elm ocağından daha çox bayağı bir yerə döndür. Əlbəttə, bu məsələdə ciddi olmaq lazımdır. Universitet tələbəsi səliqəli geyinməli, normal geyim mədəniyyətini qorumalıdır.Ancaq heçbir halda onunla imzalanmış müqavilədə göstərilməyib ki, tələbə hansısa formada universitetə qəbul olunmalıdır. Dikdaban ayaqqabı ilə təhsil prosesində iştirak edilməlidir fikri artıq mənasız məsələdir.Bu təhsil alanların təhsil hüququnun tapdalanması kimi qiymətləndirilə bilər”(Kamran Əsədov. 1)

Ali təhsil sferasında geyim qaydaları tədris mühitinin formalaşdırılmasında, peşəkarlığın artırılmasında və həm tələbələr, həm də professor-müəllim heyəti arasında aidiyyət hissənin təşviq edilməsində mühüm rol oynayır. Yəni sadəcə tələbələr yox, həmçinin müəllim heyəti də geyim normalarına əməl etməlidirlər.Ali təhsil müəssisələrində geyim kodlarının tətbiqinin əsas səbəblərindən biri tələbələr arasında peşəkarlıq hissəni aşılamaqdır. Geyim qaydalarına riayət etməklə, tələbələr özlərini hörmətli, ləyaqətli və öyrənməyə meyilli tərzdə təqdim etməyə təşviq olunurlar. Peşəkarlığa verilən bu vurğu tələbələrə geyimin müəyyən gözləntilərə və ya standartlara tabe ola biləcəyi gələcək karyeraya hazırlayır.

Bundan əlavə, geyim kodları vahid akademik cəmiyyətin yaradılmasına kömək edir. Tələbələr və professor-müəllim heyəti müəssisənin dəyərlərini və etikasını əks etdirən tərzdə geyindikdə, bu, akademik mənsubiyyətinə aidiyyət və qürur hissi yaradır. Bu ortaq şəxsiyyət, fərdlərin bir-biri ilə və qurumun daha geniş missiyası ilə bağlı hiss etdikləri müsbət kampus mədəniyyətini inkişaf etdirməyə kömək edir.

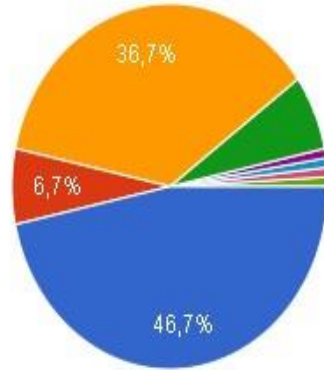
Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, geyim qaydaları əlverişli öyrənmə mühitinin saxlanmasına kömək edir. Tələbələr akademik şəraitə uyğun geyindikdə, bu, diqqəti yayındıran amilləri və pozuntuları minimuma endirərək, hər kəsin diqqətini əlindəki tapşırığa: öyrənməyə yönəltməyə imkan verir. Peşəkarlığa və təlim mühitinə hörmətə verilən bu vurğu təhsilin ümumi keyfiyyətini artırır və müsbət təhsil nəticələrinə töhfə verir.Geyim qaydalarına riayət etməklə, tələbələr və müəllimlər iştirak edən hər kəsə fayda verən müsbət və zəngin təhsil mühitinin yaradırlar.

Əvvəlki tədqiqatlar geyim tərzilə akademik performans arasındakı əlaqə ilə bağlı qarışıq nəticələr verdi. Bəzi araşdırmalar göstərir ki, daha rəsmi və ya peşəkar şəkildə geyinən tələbələr öz həmyaşıdları və müəllimləri tərəfindən daha bacarıqlı və bacarıqlı kimi qəbul edilə bilər ki, bu da akademik şəraitdə özünə hörmət və inamın artmasına səbəb olur. Əksinə, digər tədqiqatlar göstərir ki, tələbələrin geyim seçimləri onların akademik uğurlarına minimal təsir göstərir və motivasiya, təhsil vərdişləri və sosial-iqtisadi vəziyyət kimi amillər təhsil nəticələrinin müəyyən edilməsində daha əhəmiyyətli rol oynayır.Həmçinin, digər araşdırmalar da göstərir ki, geyim tərzinin akademik uğura çox az təsiri var və motivasiya, təhsil vərdişləri və sosial-iqtisadi vəziyyət kimi amillər daha təsirlidir. Bundan əlavə, geyim kodlarının və ya institusional normaların tələbələrin geyim seçimlərinə təsirini araşdıran tədqiqatlar bu siyasətlərin tələbələrin təhsil təcrübələrini artırmaq və ya onlara mane olmaq potensialını vurğulayır.

Geyim tərzinin akademik performans və təhsil təcrübəsinə həqiqətən təsir edib etmədiyini öyrənmək üçün Naxçıvada yerləşən müxtəlif ali təhsil müəssisələrinin tələbələr arasında sorğu keçirildi. Onların geyim seçimləri, peşəkarlıq, özünə hörmət və akademik göstəriciləri qiymətləndirildi. Əlavə olaraq, ali təhsil müəssisələrində hal-hazırda tətbiq olunan geyim qaydaları haqqında fikirləri soruşuldu. Sorğuda ümumilikdə 120 nəfər iştirak etdi, onlardan 90 (75%) nəfəri qadın, 30 (25%) nəfəri isə kişi idi. İştirakçıların 47.5% 18-19 , 30.8%20-21 , 10% 22-23, 10% 17 ,1.7% isə 24 yaşlarında idi. Tələbələr müxtəlif ixtisaslardandırlar.Anket üçün hazırlanmış suallar vəonlara verilmiş cavablar aşağıdakı kimidir:

1.Sizcə, geyim tərziniz ali təhsildəki akademik performansınıza necə təsir edir?

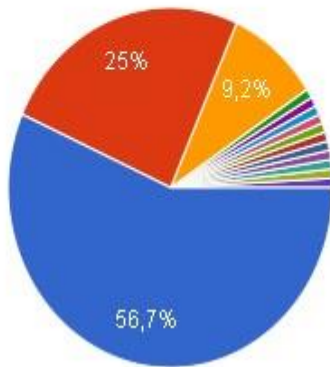
120 cavab

- - Müsbət
- - Manfi
- - Effekt yoxdur
- - Əmin deyiləm
- Bunun təhsilə qəti təsiri yoxdur çünki kimsə uni ya toy geyimi ilə gəlmir
- Geyimi təhsilə təsiredici olaraq görmək başlı başına absurddur
- Hər nə qədər demokratik dövlətdə...
- Geyimin təhsilə təsir etməməli old...

2.Ali təhsil müəssisənizdə ən çox hansı geyim növlərini geyirsiniz (Zəhmət olmasa, uyğun olanların hamısını seçin)

120 cavab

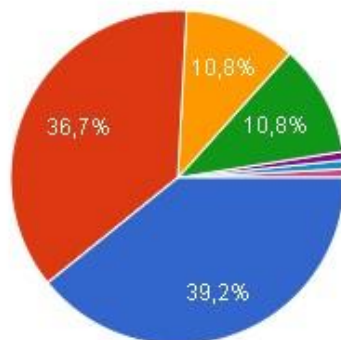

- Gündəlik (məsələn, cins şalvar, köy...
- Business Casual (məsələn, yaxalıq...
- Rəsmi (məsələn, kostyumlar, paltar...
- Atletik geyim (məsələn, idman zalı...
- Həmin gün hansı daha rahat gəli...
- İstəlinen geyim növü
- Gündəlik və Business Casual
- Gündəlik,business casual və rəsmi

▲ 1/2 ▼

3.Sizcə, geyim tərziniz sizin özünüzdə hörmətinizə və təhsil mühitinə inamınıza nə dərəcədə təsir edir?

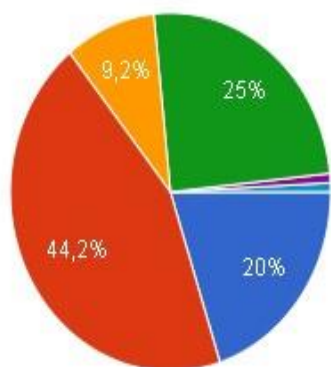
120 cavab

- Çox
- - Bir qədər
- - Biraz
- -Etmir
- Təbii ki sərbəst geyimdən söhbət gədirsə biz gündəlik dərslərə iştirak...
- Mənca, geyim tərziniz təhsil mühitinə inama təsir etməz, özünə hörmətə...
- Müəyyən qədər təsiri ola bilər. Bu da daha çox mövsümü geyimlərə aid...

4.Sizcə, müəllimlər və idarəçilər tələbələrə geyim seçimlərinin sinif dinamikası və təlim nəticələrinə təsiri haqqında nə düşünürlər?

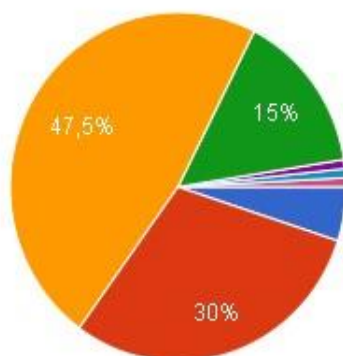
120 cavab

- Müsbət
- Neytral
- Mənfi
- Əmin deyiləm
- Bu barədə bir fikrim yoxdur, hər kəs özü üçün geyinir, universitetdə sadəcə təhsilə önəm verilməlidir
- Müəllim öz darsini keçməli, başqasının geyimi heç kimi maraqlandırmamalıdır. Bu gün mə...

5.Geyim seçiminizdə geyim qaydalarına və ya geyim koduna uyğun gəlmək üçün təzyiq hiss edirsiniz?

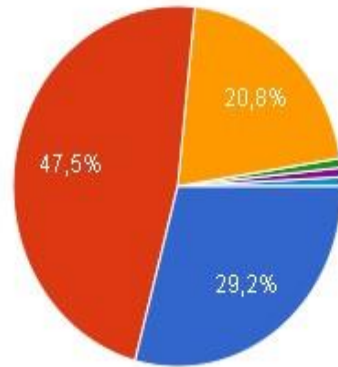
120 cavab

- Beli, şiddətlə
- Beli, bir qədər
- Yox, yox
- Yox, qətiyyən yox
- Neytral
- Bunlar mənasız cavablardı.
- Bazen

6.Adi geyim tərzlərinə əməl edən tələbələrle qeyri-ənənəvi və ya ifadəli üslublara üstünlük verənlər arasında akademik performansda hər hansı fərq görmüsünüz?

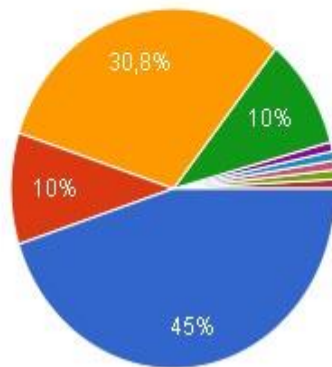
120 cavab

- Bəli
- Yox
- Əmin deyiləm
- Geyimlə akademik gisterici arasında heç bir əlaqə yoxdur!
- Bir xanım var idi, özünə baxımlı idi və geyimi bir qədər Avropa stilli idi. Amma ki universiteta yüksək balla daxil olub. Elə xanım var ki, hicabl...
- Belkədə neytral.

7.Sizcə, geyim tərzı sinif daxilində və xaricində sosial qarşılıqlı əlaqəyə necə təsir edir?

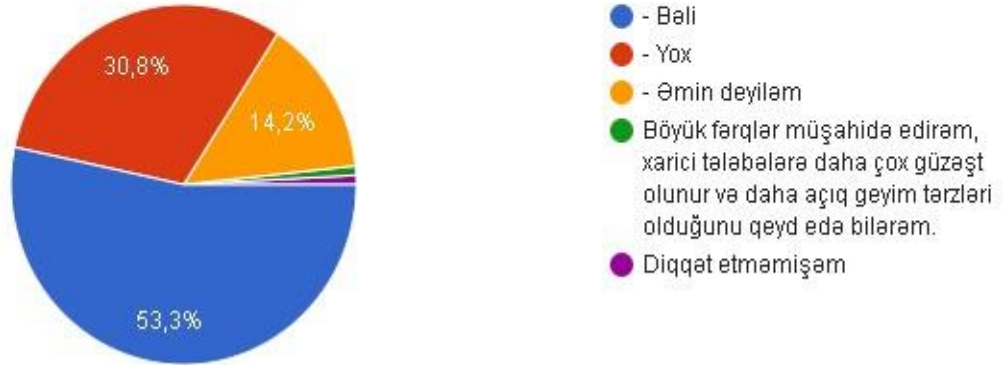
120 cavab

- Müsbət
- Mənfi
- Təsiri yoxdur
- Əmin deyiləm
- Kəskin fərqlər olmadığı müddət ərzində heç bir təsiri yoxdur.
- Əslində, düşünürəm ki, təsiri olmam...
- Təsiri olmalıdı, lakin çox deyil. Bu...
- İnsandan insana dəyişir
- Başqaları ne düşünür deyə geyim...

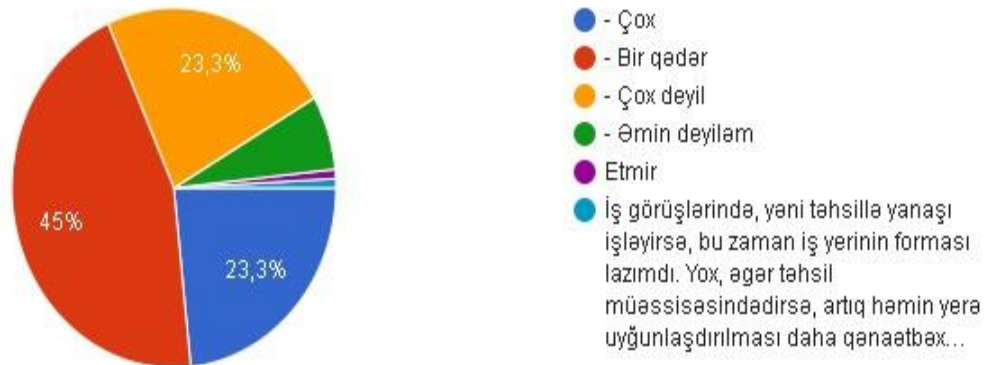
8.Sizcə, tələbələrin təhsil performansları üçün geyim tərzinin əhəmiyyətində mədəni və ya regional fərqlər varmı?

120 cavab

9.Sizcə, tələbələrin peşəkarlıq və etibarlılıq haqqında təsəvvürlərinə onların geyim seçimləri necə təsir edir?

120 cavab

10. Ali Təhsil Müəssisələrində tətbiq olunan geyim qaydaları haqqında düşüncələriniz nələrdir? (İradlarını və təkliflərinizi bildirin zəhmət olmasa)

- Mən forma geyinilməsinin tərəfdarıyam forma bir olduqda geyimə çox vaxt ayrılmır, fikir daha çox təhsilə istiqamətlənir

- Məncə geyim sərbəst olmalıdır, amma müəyyən şərtlər olmalıdır.

-Ali təhsil müəssisələri ciddiyyət tələb edən məkanlardandır buna görə nə geyindiyimizi düzgün seçməli əsasən “business casual” və ya “classic” geyimlər geyimlərə üstünlük verməliyik.

- Məncə hər yerin öz geyim təzi vardır. Məsələn orta məktəblərdə ağ saroçka və yubka geyinilir. Düşünürəm ki, universitetlərdə də geyim təzi olmalıdır. Məsələn müəllimlik ixtisasında oxuyan tələbələr klassik şalvar və ağ köynək geyinə bilirlər. Və yaxud kostyum kimi rəsmi geyim ola bilər ki, burada fikrimcə önəmlidir. Gələcəyin müəllimi olaraq bu təz geyimlərin tərəfdarıyam. Hər kəsin öz geyim təzi var, bu barədə fikir bildirmək bizim üstümüzə düşmür

- Rahat geyimlər olmalıdır, tələbə özünü rahat hiss etməlidir, çünki təhsil geyim ilə ölçülür.

- Sərbəst geyim formasına üstünlüyün verilməsi daha yaxşı oldu nəinki rəsmi forma. Fərqlilik gözləllikdir

- Klassik geyim arzu olunandır. Ancaq təzyiq göstərmək düzgün deyil.

- Məncə savadlı kadr formalaşdırmaq üçün geyimin insanın beyninə heç bir təsiri yoxdur. İstər rəsmi geyimdə istərsə də sərbəst formada buna nail olmaq olar.

- Müsbət təsir edir, rahat geyim bizim akademik fəaliyyətimizə müsbət təsir göstərir nəinki standart forma.

- Formanın geri qayıtması çox gözəl bir addım olar, kasıb təbəqə ilə varlı təbəqə arasındakı fərq bilinməz.

- Məncə bir tələbə olaraq digər sınavi insanlardan seçilməliyik ona görə də sərbəst geyim formasına qarşıyam. Forma tələbəni tələbə kimi göstərir sərbəst geyimdə digər insanlardan seçilmirik.

-Ali təhsil müəssisələrində geyim qaydaları çox yaxşıdır. İnsanları geyiminə görə yarıqlamaq olmaz, amma hər kəs bu geyim qaydalarına uyğun geyinsə daha yaxşı olar.

- Formaya qayıtsaq əla olar (paltar almağa pul çatdırı bilmirəm).

- Geyim qaydası ixtisasdan ixtisasa dəyişməlidir məncə.

- Elə də müsbət deyil əvvəlki qaydada öz təhsil müəssisəsinin özünə uyğun geyimi daha yaxşı idi. Digər insanlardan seçilirdik, tələbə olduğumuz bilinirdi.

- Formanın müəyyən bir qisminə (qalstuk, jilet) azadlıq verilməli, lakin ümumi dəyişilməməlidir. Bir tələbə olaraq universitetlərdə edilən bu dəyişikliyə sonuna qədər qarşıyam.

- Ali Təhsil Müəssisələrində geyimin insanların sərbəst seçimində olması müsbət bir haldır. Lakin bu haldan sui- istifadə edərək Ali Təhsil Müəssisəsinə uyğun olmayan geyim tərzini seçmək düzgün deyil. Bu məsələ çox önəmlidir. İnsanın geyim tərzini onun haqqında ətrafdakı insanlarda müəyyən bir fikir yaradır. Həmçinin düzgün geyim tərzinin seçilməsi insanda özünə güvənmə hissini artırır və cəmiyyətdə müxtəlif münasibətlərə daxil olarkən bu ünsiyyətdə də öz təsirini göstərir. Buna görə də Ali Təhsil Müəssisələrində düzgün geyim tərzinin müəyyənləşdirilməsi daha məqsədə uyğundur.

-Formalardan istifadə olunması yaxşı idi, çünki heç kəs bir birindən seçilmirdi, amma sərbəst yeni gündəlik, rahat geyimə keçirilməsi barədə də bir etirazım yoxdur .

Cavablardan da aydın görmək olur ki, universitetlərdə geyim tərzini ilə əlaqədar tələbələrin müxtəlif fikirlər var. Apardığımız sorğuya əsasən belə nəticəyə gəlmək olar ki, Ali Təhsil müəssisələrində vahid formanın, vahid forma olmasa belə müəyyən geyim kodeksinin olmasını istəyən tələbənin sayı çoxluq təşkil edir.

Nəticə

Yekun olaraq qeyd edim ki, geyim mədəniyyətinin tələbələrin təhsilə münasibətinə təsiri danılmaz dərəcədə əhəmiyyətlidir. Təbii ki, ilk növbədə akademik göstəricilərimizə təsir edən, geyimimizdən çox bizim çalışqanlığımız, əqli inkişafımız, bacarıqlarımızdır, lakin cəmiyyətimizdə və dünyada mövcud olan geyim kodu anlayışını görməzdən gələ bilmərik. Düzdü indiki bəzi tələbələrin universitetlərə geyinib gəldikləri geyimlər bizim mentalitet anlayışımıza uyğun deyil. Amma məncə artıq dövrün tələblərinə uyğunlaşmalıyıq. Düzdü biz bunu sadəcə geyimlə yox həm də savadımızla etməliyik. Bəzi təhsil ocaqlarında hələ də forma tətbiq olunur. Buda ondan irəli gəlir ki, həmin ixtisaslarda təhsil alan gənclər gələcəkdə ölkəmizi təmsil edəcəklər ona görə də onlar formaya alışmalıdırlar. Məktəblərdə disiplin pozulmaması və uşaqların təhsildən yayınmaması üçün forma mütləq olmalıdır. Lakin universitetlərdə belə bir məcburiyyət olmamalıdır. Tələbələr sərbəst formada hansı ki müəllim qarşısına çıxacaqlarını düşünüb, buna uyğun düzgün qərar verib, geyinib gəlməlidirlər. Düşünürəm ki biz gələcəyin müəllim, həkim, mühəndis, rəssamlarını ən əsasda gələcək nəsli yetişdiririk bu səbəbdə gənclər özləri bunu başa düşməli və ona uyğun geyinməlidirlər. Bu xüsusiyyət onların özündə olmalıdır. Yoxsa universitetin tələbi və yaxuda qadağaları ilə düzəlməz, əksinə qadağalar tələbələrdə qıcıq və aqressiya hislərinin yaranmasına gətirib çıxara bilər. Sosial medyanında

gənclərin geyminə çox təsir etdiyini görürük. Xarici tələbələrə, bloqerlərə özlərini oxşatmağa çalışırlar. Bəzən isə kənardan çox gülünc görünürlər. Kaş ki, özümüzü onların savadları dünyagörüşləri ilə müqayisə etsək. Getdiyimiz məkanlara uyğun geyinmək həm bizim, həm də ətrafımızdakı insanların hiss və düşüncələrinə təsir edir. Ali təhsil müəssisələrinin ciddiyyət tələb edən məkanlar olduğu aydındır, buna görə yaxşı olarkı bu ciddiyyəti əks etdirən geyimlərə üstünlük versilər. Qeyd edildiyi kimi, ali təhsil alan tələbələr yetərincə dünyagörüşlü, davranışlarının fərqiində olan fərdlərdir əminəmki doğru qərarı asanlıqla verəcəklər.

ƏDƏBİYYAT

- Hafta.az. (2019). *Ali təhsil müəssisələrində dəbli geyimlər, görüntülər... - Problem yoxsa azadlıq?*. Retrieved from <https://hafta.az/ali-tehsil-muesisselerinde-debli-geyimler%2C-goruntuler...-problem-yoxsa-azadliq--7236-xeber.html>
- Priedel, F. (2022). *5 reasons why fashion is important & essential*. Retrieved from <https://fashinnovation.nyc/5-reasons-why-fashion-important-essential/>
- Sene, T. (2022). *The importance of our clothing style and its impact on our relationships*. Retrieved from <https://estimeparis.com/blogs/news/the-importance-of-our-clothing-style-and-its-impact-on-our-relationships>

Extended Abstract

This research examines the importance of clothing style, its impact on different areas of life, and whether there is a multifaceted relationship between students' clothing preferences and students' academic performance and educational experiences in higher education institutions. Through a comprehensive review of existing literature and research, this article examines the potential impact of dress codes on students' self-esteem, confidence, social interactions, and perceptions of professionalism; explores the important role dress codes in the field of higher education play in shaping the learning environment, enhancing the learning environment, and promoting professionalism and a sense of belonging among both students and faculty.

Here, dress codes help maintain a conducive learning environment, and when students dress academically, they minimize distractions and disruptions, allowing everyone to focus on the task at hand: learning. Here, the dress code implemented in Azerbaijan's higher education institutions as well as Nakhchivan State University was discussed and the opinions of an education expert and psychologist on the subject were reflected. In addition, it was investigated whether the style of clothing among students really affects students' academic performance and educational experience and the questions of the survey called "Student Clothing Choices and Academic Performance Research" and the answers given by the students to these questions.

At the end of the survey, our students' thoughts on the currently implemented dress code are included. Their opinions on this subject were asked and their comments and suggestions has also been added here.